

Ioan Ungureanu, *Comuna Dămieniști de pe Siretul Mijlociu. Pagini de istorie*, Onești, Editura Magic Print, 2011, 752 p., ISBN 978-973-1732-84-8

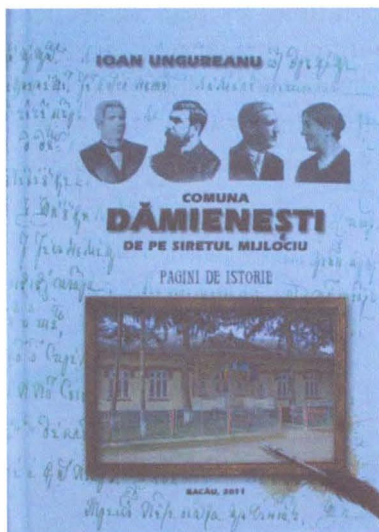
Monografia prof. Ioan Ungureanu, *Comuna Dămieniști de pe Siretul Mijlociu. Pagini de istorie*, tipărită în anul 2011 la prestigioasa editură Magic Print din Onești, adună într-un număr impresionant de pagini (752) o bogăție de informații privind comunitatea căreia i-a fost dedicată (cuprinzând satele Drăgești, Dămieniști, Călugăreni, Pădureni, Brad).

Ideea elaborării acestei monografii, conform spuselor autorului, „s-a conturat în acea zi de duminică a lunii martie 1989 când obștea satului și fiii acesteia sărbătoreau, așa cum se cuvine, o jumătate de mileniu de la prima atestare documentară a Drăgeștilor, prin hrisovul dat de marele voievod Ștefan cel Mare și Sfânt” (p. 12).

Manifestările „prilejuite de aniversarea a 500 de ani de la atestarea documentară a satului Drăgești din comuna Dămieniști” (p. 9) l-au avut printre inițiatori, organizatori și animatori pe prof. Ioan Ungureanu, „care era mânat de gândul aflării și prezentării a cât mai multe date din trecutul localității natale, exprimându-și dorința, poate mai veche și nerostită, de a întocmi o monografie a locurilor natale, de care se simțea și este, în continuare, foarte legat și despre care vorbea cu entuziasmul specific celor care știu să-și aprecieze înaintașii și vor să le aducă un omagiu pentru devenirea în timp a meleagurilor din care s-au ridicat și le-au ridicat” (p. 9).

Autorul însuși spune la un moment dat că „este greu de presupus că cineva ar putea să nu fie interesat în a-și cunoaște obârșia, locul în care și-a trăit copilăria și unde a început să descifreze mersul lucrurilor – cu bune și rele” (p. 11).

De asemenea, prof. Ioan Ungureanu afirmă: „Iar dacă viața merge înainte și localitățile de care ne ocupăm au un trecut bine reflectat în documentele medievale, moderne și contemporane, credem că ar fi fost de neiertat să nu le fi fost prezentată propria lor istorie, înainte de a fi, poate,

prea târziu. Ne-am luat acest îndemn și din convingerea – care nu mai trebuie demonstrată – că satul românesc patriarhal a fost cheia de boltă ce a susținut (și în care s-a sedimentat) spiritul acestui neam, făuritor al unei culturi și civilizații originale chiar și în condiții istorice adeseori vitrege, pentru că, așa cum afirma cronicarul, s-a aflat în calea tuturor răutăților. Pledează pentru aceasta și faptul că marea carte a istoriei neamului trebuie înțeleasă și ca o asumare a părților ce compun întregul – nu în mod static și metafizic, ci prin dialectica raportului dintre general și particular –, iar politica structurilor centralizate ale statului în plan economico-social și administrativ, doar ca o proiecție a vieții fiecărei localități în parte. Dintr-o astfel de perspectivă a fost tratată și problematica acestei lucrări, aspectele de istorie locală fiind analizate în contextul evoluției de ansamblu a istoriei naționale, așa cum aceasta se prezenta la un moment dat” (p. 11).

Structurată pe 28 de capitole, „bine și destul de echilibrat întocmite, volumul înmănușează aspecte din toate laturile vieții localităților comunei” (p. 9).

După „prezentarea reperelor geografice, lucrarea de față tratează istoria satelor comunei Dămieniști, primele urme fiind datate în urmă cu 6000 de ani prin prisma descoperirilor și cercetărilor arheologice din zonă, remarcându-se, în perioada dacică, pe teritoriul actualului sat Brad, cetatea Zargidava, menționată în harta lui Ptolemeu, apoi necropole și alte mărturii de viață continuă pe toată perioada Evului mediu, în epoca modernă și, în continuare, până în zilele noastre.

Evenimente sociale, evoluția proprietăților funciare, judecăți pentru hotare de moșii, uzurpați și uzurpatori, familii și personalități care și-au lăsat amprenta în viața satelor comunei, toponimia, evoluția economică, îndeletnicirile agricole și neagricole, industria casnică, evoluția și structura demografică, organizarea teritorial-administrativă, instituțiile de cult, învățământ, judecătorești, de ocrotire a sănătății, societățile comerciale, aspecte de etnografie – tradiții, obiceiuri, zicale etc. –, reformele agrare, eroismul țăranului în momentele în care Țara îl chema la arme să lupte pentru glia strămoșească sunt câteva dintre temele abordate de autor” (p. 9-10).

Alături de informațiile „despre localitate sunt și unele de interes mai larg: unități de măsură folosite de-a lungul timpului, organizarea proprietăților agricole la începutul Evului mediu, etimologii ale unor termeni utilizați în perioada medievală” (p. 10).

Prof. Ioan Ungureanu ne destăinuie la un moment dat și faptul că „în încercarea de a desluși trecutul istoric și elementele caracteristice ale identității fiecăruia din satele comunei Dămieniști, dar și a satului Brad – azi situat în comuna Negri – zămislit pe moșia istorică a Drăgeștilor, ne-am

oprit mai întâi asupra condițiilor naturale și habitatului în care acestea au evoluat. În mod necesar am tratat unele aspecte ale vieții economico-sociale precum daniile, schimburile, cumpărăturile și depozitățile de pământuri, dar și tipurile de proprietate și categorii de folosință ale exploatațiilor agricole.

De asemenea, contextul relațiilor sociale a fost evidențiat – uneori în extenso – prin litigiile, pricinile și judecățile iscate în jurul proprietății, acestea având în fiecare epocă un caracter specific, bine conturat. În spații distincte și adecvate au fost prezentate și preocupările adiacente activității de bază din gospodăria țărănească, între acestea fiind meșteșugurile ... și schimbul de mărfuri.

O atenție corespunzătoare a fost rezervată mutațiilor de ordin demografic, cât și structurii etnice a populației, elementelor de onomastică, patronimică și toponimică. Viața morală și spirituală a comunităților, cu obiceiurile și tradițiile lor specifice, învățământul, cultura și starea de sănătate, în frunte cu instituțiile reprezentative – administrația, biserica și școala – sunt prezentate în mod corespunzător în capitolele acestei monografii. Nu a fost omisă nici prezența locuitorilor din aceste sate la marile evenimente ale împlinirii neamului, contribuind cu prinoul jertfelor lor la înfăptuirea unității și independenței statale, depășind cu demnitate și nedoritele vremuri de restriște” (p. 11-12).

Lucrarea cuprinde și „un bogat material ilustrativ – hărți, planuri, spițe de neam, facsimile după documente, imagini generale ale satelor, fotografii ale clădirilor unor instituții, case, personalități și locuitori din sat – intercalate în text, precum și imagini din albumul familiei autorului. Glosarul din finalul volumului explică unii termeni arhaici folosiți în lucrare, iar bogata listă bibliografică demonstrează volumul însemnat de uzvoare, editate și inedite, parcurs de autor, din care a extras, orânduit și folosit informații pentru întocmirea unei destule de complete istorii locale” (p. 10).

Prof. Ioan Ungureanu recunoaște faptul că „totuși, lucrarea de față nu se constituie într-o abordare exhaustivă a întregii problematice, întrucât materialul documentar găsit în arhive se oprea în multe direcții prin anii '60 ai secolului al XX-lea, iar referirile la unele aspecte din contemporaneitate fiind rezultate din observația și memorarea unor aspecte trăite sau cunoscute în mod direct de către autor și de alți oameni mai în vârstă. Cu toate acestea, în tratarea întregii problematice, am urmărit respectarea neabătută *capo da fine*, a două comandamente majore: rigoarea științifică și redactarea accesibilă tuturor nivelelor de pregătire” (p. 12).

Cu toate că, la un moment dat, în contextul unor aspecte mai sumbre prezentate, autorul „a fost tentat să-și pună întrebarea *cui bono, cui prodest* – la ce bun, cui folosește ?! această lucrare pentru care s-a consacrat cu multă dăruire timp de peste 20 de ani, totuși el își încheie expozeul într-o notă ușor optimistă” (p. 718), gândindu-se la faptul că roadele muncii sale vor fi primite cum se cuvine de către bătrânii satelor, școlari, studenți, cadre didactice, alți intelectuali.

Remarcăm aici și condițiile grafice de excepție în care a fost publicată această carte. Încă o dată, editura Magic Print din Onești și-a respectat „blazonul”.

Încheiem această scurtă prezentare cu vorbele atât de sugestive – inserate în *cuvântul înainte* – (p. 10) aparținând domnului prof. Vilică Munteanu, directorul Arhivelor Naționale Bacău, cel care a încurajat și apreciat de-a lungul timpului efortul depus de autor în munca de cercetare: *o carte frumoasă, pentru o comună frumoasă, cu oameni frumoși!*

Anton Coșa